

словотворчих елементів на латинському мовному ґрунті. Сучасний етап розвиток мови медицини також наклав свій відбиток на процес утворення нових назв фобій, зустрічаються назви з терміноелементами англійського та іспанського походження.

Список використаних джерел:

1. Світлична Є. І., Толоч І. О. Латинська мова. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.
2. Білоус В. Й., Білоус А. В., Місяць Н. К. Проблеми упорядкування української офтальмологічної термінології / В. Й. Білоус, А. В. Білоус, Н. К. Місяць // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка № 3, 1999. – С. 104-107.
3. Навчук Г. В., Ткач А. В. Українська медична термінологія на сучасному етапі: проблеми впорядкування / Г. В. Навчук, А. В. Ткач // Буковинський медичний вісник. Том 14, № 4(56), 2010 – С. 163-169.
4. Толковый словарь психиатрических терминов. В. М. Блейхер, И. В. Крук. 1995. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://psychiatry.academic.ru>
5. The phobia list [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://phobialist.com/index.html>
6. МКХ-10: Клас V. Розлади психіки та поведінки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
7. Вейсман А. Д. Греческо-русский словарь (препринт V-го издания 1899 г.) / А. Д. Вейсман. – М.: Греко-латинский кабинет Ю. А. Шичалина, 2006. – 1370 с.
8. Дворецкий И. Х. Латинско-русский словарь / И. Х. Вейсман и проф. Д. Н. Корольков. – М.: Государственное издательство иностранных и национальных словарей, 1949 – 950 с.

Федченко В.О.

студент,

Полтавський інститут економіки і права

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКИХ СВИДОЦТВ, СЕРТИФІКАТИВ ТА ДОГОВОРІВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

У сучасному світі, який відображає тенденцію до глобалізації та зміцнення культурних зв'язків між націями, переклад набуває дедалі більшого значення в усіх його різноманітних формах. Оскільки англійська мова є мовою міжнародного спілкування, в нашому суспільстві є необхідними переклади текстів різних функціональних стилів, які відповідно мають і різне цільове призначення, зокрема й текстів офіційно-ділового стилю. Особливе місце серед них займають стандартні документи – свідоцтва, сертифікати та договори.

Відповідно до визначення, наведеного українським мовознавцем Дудиком П.С., «стиль – це різновид, одна із форм літературної мови, манера мовного вираження у різних сферах, умовах, формах... спілкування» [3, с. 8]. Згідно з Комісаровим В.Н., одним із провідних спеціалістів з теорії перекладу, «функціональні стилі – це сукупності мовних засобів, які переважно вживаються у певних сферах спілкування» [5, с. 71]. За визначенням мовознавця Бельчикова Ю.А., «стиль – це об'єднана певною функціональною спрямованістю система мовних елементів, способів їх відбору, вживання, взаємного поєднання і співвідношення»

[2, с. 17]. Таким чином, можна сказати, що функціональний стиль – це певний різновид літературної мови, який визначається окремою сферою застосування, має певне функціональне призначення, характерні ознаки, що виокремлюють його серед інших стилів, і являє собою систему мовних елементів та засобів, дібраних певним специфічним чином.

Існує ряд класифікацій функціональних стилів, за якими їх узагальнено виділяють п'ять: розмовно-побутовий, офіційно-діловий, науковий, художній та публіцистичний. Офіційно-діловий стиль використовується для спілкування у політичній, громадській, економічній сферах життя і його основною одиницею вважається документ, який характеризується такими ознаками, як матеріальне вираження, наявність смислової інформації, її функціональне призначення і наявність смислової структури вказаної інформації.

Кожен документ містить у собі ознаки та особливості офіційно-ділового стилю, такі як:

- відсутність пропусків слів чи літер, повторюваність слів, яка в інших стилях може являти собою лексичну помилку;
- відсутність вживання слів у переносному значенні;
- мінімальне використання синонімів;
- відсутність фразеологічних зворотів;
- використання так званих «мовних кліше» – усталених мовних структур;
- використання слів-термінів.

Збереження вказаних стильових особливостей офіційно-ділового стилю при перекладі документів забезпечує збереження основних принципів перекладу, зокрема принципу еквівалентності (або адекватності), який передбачає «найбільш повне та ідентичне збереження у тексті перекладу жанрової своєрідності оригіналу та всієї різноманітної інформації, що міститься у тексті оригіналу».

Свідоцтво – це документ, який підтверджує, посвідчує певний факт, містить відомості про когось або про щось.

У даній статті для аналізу взятий приклад свідоцтва про народження, яке є одним із найпоширеніших бланків свідоцтв в Україні. Під час аналізу визначено структурні одиниці перекладу на рівні лексем, одиниці перекладу, відмінні від лексем, одиниці перекладу зі специфічними стильовими ознаками (терміни, кліше) та прийоми перекладу, використані для вказаних структурних одиниць.

Оригінал:

Україна

СВІДОЦТВО ПРО НАРОДЖЕННЯ

Прізвище: Прочко

Ім'я: Валерія

По-батькові: Романівна

Народився (лася): 07 листопада 2007 року

Місце народження: Україна

Місто: Львів

Район: -

Область: -

Про що в Книзі реєстрації народжень 2007 року листопада місяця 15 числа зроблено відповідний актовий запис за № 6801

Батько: Прочко Роман Михайлович

Громадянство: громадянин України
 Мати: Єфремова Марина Юріївна
 Громадянство: громадянка України
 Місце реєстрації: міський відділ реєстрації актів цивільного стану Львівського міського управління юстиції
 Дата видачі: 15 листопада 2007 р.
 Кругла печатка
 Керівник державного органу реєстрації актів цивільного стану:

Переклад:

UKRAINE

BIRTH CERTIFICATE

The citizen: Prochko Valeria Romanivna

Was born on the 7th of November 2007

Place of birth: Ukraine

Town: Lviv,

Region: -

Oblast: -

That was registered in the civilian registry book

From the 15th of November, 2007.

Record № 6801.

Father: Prochko Roman Mykhaylovych

nationality: Ukrainian

Mother: Yefremova Maryna Yuriivna

nationality: Ukrainian

Place of registration: The Department of civilian registry office of Lviv City Department of Justice

Date of issue: the 15th of November, 2007

Round official seal

the Department of civilian registry office

підпис

Серія 1-СГ № 120555

Signature of the Head of the Department of civilian registry office: signature /-/

1-СГ № 120555

Після співставлення текстів оригіналу та перекладу свідоцтва про народження можна зробити висновок, що більша частина структурних одиниць перекладу виділяється на рівні слів (лексем), для них є наявними відповідники (еквіваленти) у мові перекладу. В синтаксичному плані у документі представлені переважно прості речення, які виглядають ідентичними за структурою у перекладі.

Переклад заголовка документа «свідоцтво про народження» – »*birthcertificate*» – являє собою сталий термін. У його перекладі використовується різновид лексико-семантичної модифікації – **звуження**, або конкретизація [6, с. 155]. Адже англійський варіант перекладу «*certificate*» може позначати цілий ряд різновидів українських документів (свідоцтво, сертифікат, акт, диплом, атестат,

посвідчення і т.д.). Сталими термінами являються також словосполучення «*data видачі*», «*місце реєстрації*», які перекладаються еквівалентно – «*date of issue*», «*place of registration*».

Переклад прізвищ, імен, по-батькові, а також назви міста (Львів) здійснено із виділенням структурної одиниці перекладу на рівні фонем (графем) із застосуванням прийому **транскрипції (транслітерації)**. Однак досі зустрічаються і транслітеровані переклади власних назв на англійську мову із російських відповідників (наприклад, *Lvov* замість *Lviv*, *Kiev* замість *Kyiv* і т.д.), що є прямим наслідком радянських часів, коли державною мовою була російська, а в ділових документах УРСР панувала двомовність [4, с. 41].

Також вказаний прийом було застосовано у перекладі слова «*область*» – «*oblast*». Дане слово має варіанти відповідників в англійській мові (наприклад, *region*), але однозначного відповідника не існує через відмінності адміністративно-територіального поділу України та Великобританії (або США). Тому в даному випадку завдання перекладача полягає у тому, щоб вибрати оптимальний варіант перекладу з огляду на перекладацьке завдання.

У бланку свідоцтва про народження зустрічається специфічна граматична форма, метою використання якої є необхідність зберегти функціональне призначення бланка, який може використовуватися для реєстрації особи будь-якої статі. Для цього використовується різновид графічного скорочення – «*народився (-лася)*», і при зачитуванні вголос вибирається потрібна форма, залежно від статі особи, на яку оформлене свідоцтво. В мові перекладу в даному випадку, оскільки іменники не мають родів, використовується одна стандартна форма еквіваленту «*was born*», що відбувається із застосуванням граматичного прийому **компресії** [1, с. 114].

Таким чином, основні труднощі, які можуть виникати у перекладача під час перекладу свідоцтва про народження – це передача з максимально можливою еквівалентністю тих структурних одиниць, у перекладі яких відбувається транслітерація/транскрипція з огляду на загальноприйняті правила. Використовувані терміни-кліше мають перекладатися з максимально можливою еквівалентністю, при цьому перекладач має приймати рішення про застосування прийому **калькування** або інших лексичних і лексико-граматичних трансформацій.

Отже, на матеріалі цієї розвідки можна зробити висновок, що загалом документи офіційно-ділового стилю, з одного боку, є для перекладача нескладними через велику кількість простих речень, відсутність складних граматичних конструкцій і високий рівень «дослівності» перекладу. В той же час, з іншого боку, перекладач має орієнтуватися у використанні оптимальних перекладацьких прийомів у тих елементах і одиницях перекладу, де це необхідно.

Список використаних джерел:

1. Бархударов Л. С., Рецкер Я. И. Курс лекций по теории перевода / Л. С. Бархударов, Я. И. Рецкер. – М., 1968. – 263 с.
2. Бельчиков Ю. А. Стилистика и культура речи / Ю. А. Бельчиков. – М.: УРАО, 2000. – 160 с.
3. Дудик П. С. Стилистика української мови: Навчальний посібник / П. С. Дудик. – К.: Видавничий центр «Академія», 2005. – 368 с.
4. Казакова Т. А. Практические основы перевода. English↔Russian. Учебное пособие / Т. А. Казакова. – СПб.: Лениздат; Издательство «Союз», 2002. – 320 с.
5. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. Учебное пособие / В. Н. Комиссаров. – М.: ЭТС, 2001. – 424 с.

6. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / В. Н. Комиссаров. – М.: Высш. шк., 1990. – 253 с.

7. Постанова КМУ від 27 січня 2010 р. № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту англійською мовою». Точка доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF>

Шевченко І.В.

кандидат педагогічних наук, в.о. доцента,

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського

ОСНОВНІ ЗАСОБИ СЛОВОТВОРУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ У СТАРОДАВНІЙ ПЕРІОД

У лінгвістиці словотвір є створенням нового слова. Словотвір іноді протиставляється семантичним змінам. Словотвір також можна порівняти з утворенням ідіоматичних виразів. У староанглійський період існувала система словотвору, яка була подібною сучасній англійській мові. Одним із найяскравіших прикладів у цей період словотворення була здатність одного кореня з'являтися у простих, похідних і складних словах. Не завжди можливо для сучасного лінгвіста правильно оцінити продуктивність словотворчих засобів у староанглійський період. Існує два способи словотворення: походження слів та творення складних слів [4, с. 135].

Актуальність цієї статті полягає в особливості розвитку англійської мови. Оскільки для того, щоб зрозуміти слово, важливо знати, як воно побудоване.

Метою статті є з'ясувати засоби словотворення у староанглійський період.

Проблемі засобам словотвору у староанглійський період приділяли увагу багато науковців протягом століть, а саме: В. Аракін, Р. Резнік, Т. Біляєва, Т. Растрогуєва та ін.

Основною частиною лексики у староанглійський період були власні слова. Протягом тривалого часу словник почав зростати, загалом він поповнювався словами з рідних джерел за допомогою словотворення.

Відповідно до морфологічної структури слів (як і сучасних слів) їх можна поділити на три основні типи:

а) прості слова («кореневі слова») або слова з простою основою, що містять кореневі морфеми і ніяких дериваційних афіксів: *land, singan, gōd* (*NE land, sing, good*);

б) похідні слова, що складаються з одного кореня і одного або декількох афіксів: *be-ginnan, weorþ-ung, un-scyld-ig, ge-met-ing* (*NE begin, worthiness, innocent, meeting*);

в) складні слова, основа яких складається більш ніж з одного кореня: *mānncynn, norþe-weard, fēower-tīene, weall-geat, scrip-ge-refa* (*NE mankind, northward, fourteen, wall gate, sheriff*) [5, с. 174].

У пізній прото-германський період була спрощена морфологічна структура слова. Похідні слова втратили основотворні суфікси і перетворилися на прості слова. Втрата основотворних суфіксів як засобу словотворення стимулювала зростання інших засобів словотвору, особливо зростання суфіксації.